

BESZÉLGETNI KELL, NEM ELÉG BEUGRANI

Gyula városa igazi turistaparadicsom, azt viszont már kevesebben tudják, hogy egy kiterjedt tanyavilág is része a településnek: mintegy kétezren laknak tanyán a környéken, sokszor távol nemcsak a lakott területektől, hanem egymástól is. Főleg idősek élnek így, akikre figyelni kell. A tanyagondnoki hálózat mellett a gyulai polgárőrök is segítenek, egyikük szinte ikonikus alakja lett a tanyavilágnak. *Kiss Pál* úgy ismeri Gyula külterületeit, mint a tenyerét, és segít, ahol tud.

- ◆ Bálinttal, a fotós kollégával zötykölődünk a gyulai tanyavilágban a polgárőrség autójában, amelyet Pali használ. Huszonöt éves az autó, nehéz terepen megyünk, ráz rendesen. De télen, ugye, nem ezzel az autóval jár, amikor még nehezebbek a terepviszonyok, sár, hó, latyak van mindenfelé, főleg a külterületeken?
„De – válaszolja Pali. – Csak olyankor gyalogolni is szoktam, ha kell.”

Mindent társadalmi munkában végez? – teszem fel a kérdést, de rögtön ki is javít: „Nemcsak én, hanem mind a hatvan társam. Egyedül nem megy.” Soha semmiért nem fogad el pénzt. Eleinte mindenki csodálkozik, amikor közli, hogy „pénzről nem beszélünk”. A hála jeleként kapott csokoládénak vagy más gesztusnak viszont nagyon örül. De a legtöbbet az emberi kapcsolatok jelentik neki, amelyek a tanyavilágot járva kialakulnak. „A tanyasiakra ki nyitja rá az ajtót, ha nincs család? A polgárőr. Jobb esetben.” Palit szívesen látják mindenhol.

A TANYASIAK SZÍVÓSAK

Pali amellet, hogy rendszeresen segít az adományok kiosztásában, és hogy a tanyán élő időseknek kenyeret vesz, kiváltja a gyógyszereiket, feltölti a mobilegyszerűket, az is nagyon fontos, hogy sok idős ember számára szinte ő az egyetlen társaság. „Ha elmész szolgálatba, és csak kiintesz a kocsiból, mit tudsz meg róluk? Az időseket meg kell érteni! Nem lehet csak úgy beugrani valahova, nem lehet kiszámolni, hogy tíz perc és megyek” – summázza.

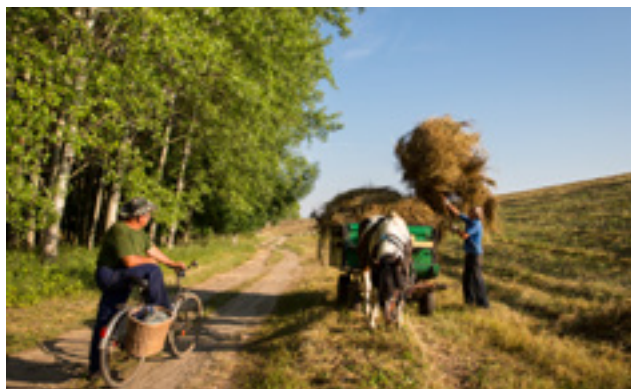
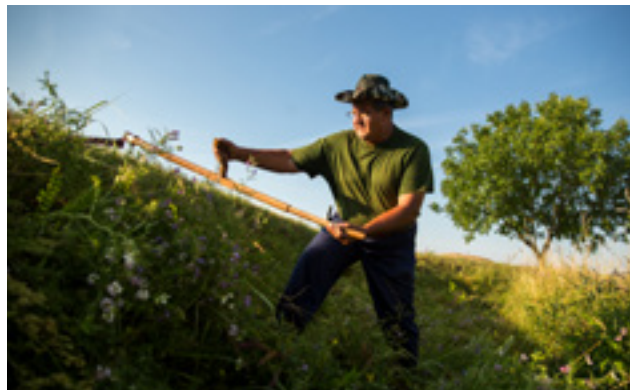

Ezek az emberek pedig mindent megosztanak velem. Örömhírt, betegséget, büszkeséget, halálhírt, pletykákat és régi sztorikat. Ezzel nem él vissza, viszont mindenkit meghallgat. Szinte családtagként fogadják, és persze megsértődnek, ha nem fogadja el a kávéját vagy a süteményt. Egy-egy keksz vagy frissen sült csöröge mellett megosztják velem az életüket, így persze rengeteg emberi sorsot is megismer. „Valahogy nyíltabbak velem. Ismernek, bizalmukba fogadtak a tanyasiak.”

A tanyasiaknak – magyarázza Pali – nincs idejük elkeseredni. Virágoznak a fák, mindig van valami munka a veteményesben, vagy az állatokkal, egyre többen méhészkednek, és akkor sem esnek kétségbe, ha leesik a hó. Nincs az, hogy „küldjenek hótúrót, mert nem tudok elmenni a boltba, száz méterre; a tanyasi kikubikolja magát a főútig, nem sírnak, hogy hogyan jutok boltba vagy az iskolába. A gyerekek is szívósak, kőkemény kölkök. Nem az van, hogy kiteszik őket autóval, hopp, itt az iskola. Ezeket az embereket tisztelni és becsülni kell.”

Viszont főleg az idősek vannak kitéve különböző csalóknak. Róluk külön gondoskodnak, rendszeresen előadásokat tartanak nekik arról, hogy mire vigyázzanak. Pali ráadásul azokra is figyel, akik esetleg nem kérnek a segítségből, hanem elzárkóznak. Kevesen vannak, de vannak. Róluk mindig a szomszédoktól, a közelben élőkől szokott érdeklődni. Láttak mozgást a házban? Füstöl-e a kémény? Sok apró jelre lehet figyelni azoknál is, akikhez rendszeresen jár. Egyszer például krízisfát vitt egy idős, beteg embernek és a fiának, aki ápolta. A kéményt hó borította, a lakat belül volt lezárva, ezekből már tudta, hogy baj van. A fiú embóliát kapott és meghalt, nem tudta ellátni a nagyon beteg apját, aki végül megfagyott. Persze ilyenkor mindig ott van a kínzó kérdés az emberben, hogy mi lett volna, ha; de nem vádolhatja magát azért, hogy egyszerre nem tud több helyen lenni. Azzal, hogy a társaival járja a tanyavilágot, megelőzi, hogy több ehhez hasonló tragédia történjen.

SOKFÉLE FELADAT

Egy-egy haláleset nagyon megviseli, de szerencsére sokszor mentenek életet. Tavaly például öt eltűnt ember felkutatásában segítettek, ebből háromszor még életben volt, akit kerestek. Egyikük egy négyéves kislány volt, akit még sötétedés előtt megtaláltak. „Szól a telefonom, aki él és mozog, jön a helyszínre, eligazítás, már áll is fel a csatárlánc és keressük az embert.” Hogy tud ilyenkor aludni, amikor megment egy életet, teszem fel a buta kérdést... a válasz persze egyszerű. „Nagyon elfáradunk. Addig nem érezzük, amíg nincs eredmény, csak amikor már valakit megtaláltunk. Legyalogolsz 30 kilométert, a négyéves gyereknél ráadásul rövidnadrágban voltam, nincs idő öltözködni ilyenkor, és persze pont belefutottam egy csalánosba is.”

A tanyákat járva rendszeresen meg kell oldania a különböző problémákat, sokszor ő és a társai jelentik az egyetlen segítséget. Volt olyan porta, ahol már akkor volt a gaz, hogy kellett a fűkasza, muszáj volt utat vágniuk a mentőnek, hiszen bármikor szükség lehet rájuk, ha baj van. Az ott lakónak erre nem volt esélye a fekélyes lábával, és persze hálálkodott, meg ki akarta fizetni a munkát, de Pali szerint „nem erről szól... volt, van, megcsináltuk, örülök, hogy látlak, ennyi.”

Egy fiatalasszonyról hat hónapos terhesen derült ki, hogy még nem látta orvos, Pali rögtön felvette a kapcsolatot mindenkivel, a családsegítőn át a védőnői szolgálatig. Van, hogy a tűzoltóknak deríti fel a terepet, egyszer például egy kút „elszabadult”, és folyamatosan vízzel árasztotta el egy idős asszony tanyáját, aki nem tudta pontosan elmondani a tűzoltóknak telefonon, hogy mi a baj. Pali és a társa este tízkor indult felderíteni, és szóltak is rögtön, hogy mire van szükség a kárelhárításhoz. Meg persze, hogy pontosan hova is kell menni. A tűzoltók vagy mentők koordinálásánál jól jön Pali helyismerete, ilyen terepen többet ér ez, mint bármilyen GPS, ami persze garantáltan nem mutatja meg egy-egy ház pontos helyét a tanyavilágban éjjel.

A „JÓ ÉJT PUSZI” NEM MARADHAT EL

Úgy tűnik, nem is 24 órából áll egy nap, vetem fel, miközben hallgatom. Este tízkor fekszik, négykor kel. Hétköznap reggel héttől délután háromig dolgozik közmunkásként. Utána polgárőri feladatait végzi, arra viszont mindig ügyel, hogy a két kislányának ő is adhasson „jó éjt puszit”. Ha éjszakai szolgálatot

kell vállalnia, csakis olyankor indul el, amikor már lefektették a gyerekeket Timivel, a párjával. Pali sokat van távol, hétvégén is, az asszony szokott is zsörtölődni, meséli nevetve Pali, de azért nagy boldogságban élnek. Timi rokkantnyugdíjas, oxigénhiánnyal született, a jobb keze le van bénulva, sok segítségre van szüksége, de pont ezért megérti, hogy másoknak is segíteni kell.

BOLDOGSÁGOT AD, HOGY SEGÍTHET

Számára az, amit csinál, tulajdonképpen hobbi és pihenés is. Beül az autóba, járja a környéket, a szabadban, természetben van, jókat beszélget az emberekkel, és segít – azt mondja, olyan ez, mint másnak az, hogy kimegy négy óra hosszat horgászni. Vannak szomorú részei is, de boldoggá teszi, amikor olyanok köszönnek rá, akiknek segített.

Amikor Pali megtudta, hogy jelölik a Jószolgálat-díjra, nevetve kérdezte, hogy „ne hülyéskedjete gyerekek, pont engem?” Azt mondja, nem hitte, hogy bárkit is érdekelhet, mit csinál egy „egyszerű gyulai közmunkás”. Hisz ő csak végzi a dolgát. Ezt a példát látta otthon, így nevelték,

a testvérei is ilyenek. Mindig kiemeli, hogy nagyon sokat köszönhet a családjának, meg persze a párjának is, aki minden (ahogy Pali fogalmaz) zsörtölődés ellenére végtelen türelemmel hagyja, hogy a férfi tegye a dolgát. Nem is tudna máshogy élni. Szerinte, ha az ember egyszer belekóstol ebbe, akkor kitörölhetetlenül az élete részévé válik, olyan, mint egy mókuserék, nem tud, de nem is akar belőle kiszállni. Túl sokan számítanak rá. ♦

Kiss Pál 2006 óta polgárőr, 2009 óta a Gyulai Tanyavilágban Élők Érdekképviseletének egyik koordinátora is, három külterületi részt bízta rá. A Jószolgálat-díj „Idősekért végzett szociális munka” egyéni kategóriájának díját ő kapta 2017-ben. A Twickel-Zichy Mária Terézia Alapítvány által alapított díj azokat a szociális területeken tevékenykedő, professzionális és önkéntes segítőköt szeretné évről évre elismerni, akik áldozatos és példaértékű munkájukkal sokat tesznek a hátrányos helyzetű társadalmi rétegekért. www.facebook.com/joszolgalatdij/